Test Booklet No. प्रश्नपत्रिका क्र.
Paper-II

10.

11. 12.

DEFENCE AND STRATEGIC STUDIES				
Signature and Name of Invigilator	Seat No.			
1. (Signature)	(In figures as in Admit Card)			
(Name)	-			
2. (Signature)	Seat No(In words)			
	OMB Chart Na			
(Name)	OMR Sheet No.			
AUG - 16215	(To be filled by the Candidate)			
Time Allowed: 1¼ Hours]	[Maximum Marks: 100			
Number of Pages in this Booklet: 28	Number of Questions in this Booklet : 50			
Instructions for the Candidates 1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page. 2. This paper consists of 50 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options). 3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are	विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना 1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोप-यात लिहावा तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा. 2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अस्पत्रकृतास साधारित आहेत.			
requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows: (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal or open booklet. (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted. (iii) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet. 4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item. Example: where (C) is the correct response.	परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात. प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिकोची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूळीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून ध्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही यांची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद ध्यावी. (iii) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा. 4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.			
5. Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.	उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर (A) (B) (D) 5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.			
 Read instructions given inside carefully. Rough Work is to be done at the end of this booklet. 	इतर ठ्रिक्गणी लिहीलेली उत्तरे तूपासूली जाणार नाहीत.			
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification. 9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the	 आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या को-या पानावरच कच्चे काम करावे. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल. 			
end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination. 10. Use only Blue/Black Ball point pen.	9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे. 10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.			
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.	 कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही. चुकीच्या उत्तरासाठी गृण कपात केली जाणार नाही. 			
12. There is no negative marking for incorrect answers.	3-11-11 -11/11-11 3.1 11/11 11/11 11/11 11/11			

Defence and Strategic Studies Paper II रक्षा एवं सामरिक अध्ययन

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed: 75 Minutes] [Maximum Marks: 100

Note: This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण पन्नास (50) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

- 1. Which of the following is not considered as a fundamental objective of National Security ?
 - (A) To safeguard the territory
 - (B) To maintain military capability
 - (C) To preserve sovereignty
 - (D) To maintain international peace
- 2. Who is known as the 'Father of Modern War'?
 - (A) Karl Von Clausewitz
 - (B) Napoleon
 - (C) Nicolo Machiavelli
 - (D) Adolf Hitler

- खालीलपैकी कोणते मूलभूत उद्दिष्ट राष्ट्रीय सुरक्षेचे स्वीकृत नाही ?
 - (A) प्रदेशाची सुरक्षा
 - (B) लष्करी शक्ती-संतुलन
 - (C) सार्वभौमत्वाचे रक्षण करणे
 - (D) आंतरराष्ट्रीय शांतता प्रस्थापित करणे
- 2. आधुनिक युद्धाचे पितामह कोण आहेत ?
 - (A) कार्ल व्होन क्लाऊज्वीटझ
 - (B) नेपोलीयन
 - (C) निकोलो मेकाव्हेली
 - (D) एडॉल्फ हिटलर

- 3. The primary purpose of the US

 President Richard Nixon's policy of
 ditente was to:
 - (A) expand United States military involvement in South-East Asia
 - (B) assure an adequate supply of oil from the Middle East
 - (C) ease tensions between the United States and the Soviet Union
 - (D) maintain a favourable balance of trade with China
- 4. The primary form of threat to National Security is:
 - (A) Territorial threat
 - (B) Cyber threat
 - (C) Ideological threat
 - (D) Economic threat

- अमेरिकेचे राष्ट्रपती रिचर्ड निक्सन यांच्या देतांत
 धोरणाचे प्रमुख उद्देश हा होता :
 - (A) अमेरिकेचे लष्करी बळाचे दक्षिण-पूर्व आशियात सहभाग वाढविणे
 - (B) मध्य आशिया तेल पुरवठाचा मुबलकता
 - (C) सोव्हिएट संघ आणि अमेरिका यांच्यातील तनाव कमी करणे
 - (D) चीन सोबत व्यापाराचे संतुलन करणे
- 4. राष्ट्रीय सुरक्षेचे धोके हे प्रामुख्याने या फॉर्ममध्ये आहेत :
 - (A) प्रादेशिक धोका
 - (B) सायबर धोका
 - (C) वैचारिक धोका
 - (D) आर्थिक धोका

	•		
5.	The core of National Interest for any	5.	कोणत्याही देशाचे राष्ट्रीय हिताचे मुख्य मूल्य
	country at any given time is:		हे आहे :
	(A) Security		(A) सुरक्षा
	(B) Nativity		(B) जवळीकता
	(C) Productivity		(C) उत्पादकता
	(D) Culture		(D) संस्कृती
6.	The statement, "An attack on one	6.	खालील विधान हे "एकावर हल्ला हा सर्वावर
	shall be considered an attack on all"		हल्ला" हे कसे पर्यायी सुरक्षिततेच्या अराखड्यात
	summarizes the model of alternative		
	security known as:		संक्षिप्त रूप आहे :
	(A) Colonialism		(A) वसाहतवार
	(B) Non-alignment		(B) अलिप्तता
	(C) Appeasement		(C) राग शांत करणे
	(D) Collective security		(D) सामुहिक सुरक्षा

- 7. Which one of the following is *not* a tangible determinant of national power?
 - (A) Geographical extent and territory
 - (B) Military capability
 - (C) Economic powers
 - (D) National Will
- 8. Etymology of the word security—
 "Secura" means:
 - (A) Without war
 - (B) Without fear
 - (C) Without freedom
 - (D) Without care

- राष्ट्रीय शक्तीचे खालीलपैकी कोणते कायमस्वरूपी घटक नाही ?
 - (A) भौगोलिक वाढ आणि प्रादेशिकता
 - (B) लष्करी शक्ती
 - (C) आर्थिक शक्ती
 - (D) राष्ट्रीय ईच्छाशक्ती
- 8. 'सेक्युरा' या शब्दाचा अर्थ:
 - (A) युद्ध न होणे
 - (B) न घाबरविणे
 - (C) स्वातंत्र्य न मिळणे
 - (D) काळजी न करणे

- 9. The strategic defence initiative (SDI)
 was conceived during the
 incumbency of one of the following
 US Presidents:
 - (A) Richard Nixon
 - (B) Ronald Reagon
 - (C) Bill Clinton
 - (D) Jimmy Carter
- 10. National interest as defined/ determined by Realists relies heavily on :
 - (A) Depending on its people's priorities
 - (B) States prioritize national interests insofar as they guarantee the state's survival
 - (C) As homologous to regional interests
 - (D) By its degree of economic profitability

- 9. सामरिक संरक्षण प्रणाली (SDI) ही अमेरिकेच्या खालीलपैकी कोणत्या राष्ट्राध्यक्षाचे फलीत आहे ?
 - (A) रिचर्ड निक्सन
 - (B) रॉनाल्ड रेगन
 - (C) बील क्लिंटन
 - (D) जिमी कार्टर
- 10. वास्तवाद्यांच्या मते राष्ट्रहिताचा भर मुख्यत :
 - (A) देशातील लोकांच्या प्राधान्यक्रमावर अवलंबुन आहे
 - (B) राष्ट्राच्या अस्तित्वासाठी राष्ट्रहितास राज्याने दिलेला प्राधान्यक्रम
 - (C) समान राष्ट्रहित
 - (D) देशाच्या आर्थिक नफ्याचे प्रमाणावर आधारीत

11.	Which one of the following is a	11. खालीलपैकी हिंसेचे कोणते साधन भयंकर
	diabolical instrument of violence ?	स्वरूपाचे आहे ?
12.	(A) Terror	(A) भीती
	(B) Threat	(B) धोका
	(C) Atom bomb	(C) अणुबाँब
	(D) Abuse	(D) शिवीगाळ/गैरवापर करणे
	The period of first golden age of	12. प्राचीन सत्ता संतुलनाचा प्रथम सुवर्णकाळ कोणत्या
	classical balance of power may be	कालावधीतील समजला जातो ?
	considered between:	कालाववाताल समजला जाता ?
	(A) 1648-1789	(A) 1648-1789
	(B) 1618-1786	(B) 1618-1786
	(C) 1815-1914	(C) 1815-1914
	(D) 1861-1920	(D) 1861-1920

13.	Which headline concerning the	13.	सोव्हिएट युनियनशी संबंधित कोणती बातमी
	Soviet Union refers to a Cold War		(headline) शीतयुद्धासंदर्भात होती ?
	event ?		(A) येल्तसीन यांची सत्ता धारणा
	(A) Yeltsin Assumes power		(B) ट्रॉटस्कायच्या लालसेनेची स्थापना
	(B) Trotsky Forms Red Army		
	(C) Germany Invades USSR		(C) जर्मनीचा रशियावरील हल्ला
	(D) Warsaw Pact formed		(D) वार्सा कराराची स्थापना
14.	Which one of the following countries	14.	खालीलपैकी कोणते राष्ट्र 'न्युक्लियर क्लब' चे
	is <i>not</i> a member of the Nuclear		सदस्यराष्ट्र नाही ?
	club ?		(A) ब्रिटन
	(A) Britain		
	(B) Brazil		(B) ब्राझील
	(C) Russia		(C) रिशया
	(D) China		(D) चीन

- 15. As part of its Global War on Terror (GWOT), the United States was supposed to withdraw its forces from Afghanistan is one of the following years:
 - (A) 2015
 - (B) 2016
 - (C) 2014
 - (D) 2013
- 16. The statement, "The art of correct distribution of troops as great art of war," is related to which one of the following principles of war?
 - (A) Offensive Action
 - (B) Economy of Force
 - (C) Concentration of Force
 - (D) Administration

- 15. दहशतीसाठीच्या जागतिक युद्धाचा भाग म्हणून पुढीलपैकी एका वर्षात अमेरीकेने अफगाणिस्थानातील आपल्या सैन्याच्या माघारीचा विचार केला :
 - (A) 2015
 - (B) 2016
 - (C) 2014
 - (D) 2013
- 16. युद्धकलेत ते दानचे व्यवस्थित विभागणी ही एक युद्धाची कला आहे — हे युद्धाच्या कोणत्या तत्त्वाशी निगडित आहे ?
 - (A) आक्रमक कृती
 - (B) बळाचे काटकसर
 - (C) बळाचे केंद्रीकरण
 - (D) प्रशासन

17.	Which one of the following is <i>not</i> a	17. खालीलपैकी कोप	ाते युद्धाचे तत्त्व नाही ?
	principle of War ?		
	(A) Surprise	(A) अचानकपण	ī
	(B) National interest	(B) राष्ट्रीय हित	
	(b) National interest	(C) गतीमानता	
	(C) Mobility	(C) MIMIMI	
	(D) Offensive action	(D) आक्रमकपण	Π
18.	Which one of the following is <i>not</i>	18. खालीलपैकी कोप	गते Weapons of Mass
	considered as Weapons of Mass	Destruction (WMD) मध्ये नाही ?
	Destruction (WMD) ?		
	(A) Nuclear weapon	(A) अण्वस्त्रे	
		(B) रासायनिक	शस्त्रे
	(B) Chemical weapon		
	(C) Bunker buster	(C) बंकर बस्टर	
	(D) Biological weapons	(D) जैविक शस्	त्रे

19.	Which one of the following is	19.	'फालकन रडार'चे खालीलपैकी कोणता देश
	the country of origin of 'Phalcon		जनक आहे ?
	Radar'?		
	(A) Israel		(A) ईस्राईल
	(B) Germany		(B) जर्मनी
	(C) USA		(C) अमेरिका
	(D) India		(D) भारत
20.	Which one of the following states	20.	खालीलपैकी कोणत्या एका देशाने अण्वस्त्र
	is <i>not</i> a signatory to the Nuclear		प्रसारबंदी करारावर स्वाक्षरी केलेली नाही ?
	Non-proliferation Treaty (NPT) ?		
	(A) Japan		(A) जापान
	(B) Britain		(B) ब्रिटन
	(C) Canada		(C) कॅनडा
	(D) Israel		(D) ईस्राईल

- 21. What is thought to be the extreme eventuality of the Cold War?
 - (A) Hungary Crisis
 - (B) Korea Crisis
 - (C) Suez Canal Crisis
 - (D) Gulf Crisis
- 22. When the existence of the League of Nations came formally to an end?
 - (A) 10 Aug., 1945
 - (B) 1 Nov., 1945
 - (C) 1 Aug., 1946
 - (D) 26 Oct., 1945

- 21. शीतयुद्धाचा प्रमोच्य बिंदू कोणता आहे ?
 - (A) हंगेरी संघर्ष
 - (B) कोरिया संघर्ष
 - (C) सुवेझ कालवा संघर्ष
 - (D) आखाती संघर्ष
- 22. राष्ट्रसंघाचे अस्तित्व कधी लयास गेले ?
 - (A) 10 ऑगस्ट, 1945
 - (B) 1 नोव्हेंबर, 1945
 - (C) 1 ऑगस्ट, 1946
 - (D) 26 ऑक्टोबर, 1945

- 23. In conceptualising the pillars of sustainable development, which one of the following is *not* included?
 - (A) Economic growth
 - (B) Social progress
 - (C) Protection of environment and natural resources
 - (D) Feminism
- 24. Articles 39-51 of the United Nations

 Charter are related to:
 - (A) General Assembly
 - (B) Security Council
 - (C) International Court of Justice
 - (D) World Health Organisation

- 23. निरंतर विकासाचा संकल्पनात्मक आराखड्यात खालीलपैकी काय **नाही** ?
 - (A) आर्थिक विकास
 - (B) सामाजिक विकास
 - (C) पर्यावरणाचे आणि नैसर्गिक साधनसामुग्रीचे रक्षण
 - (D) स्त्रीदार
- 24. संयुक्तराष्ट्राच्या घटने प्रमाणे कलम 39-51 हे कशाशी निगडित आहे ?
 - (A) आमसभा
 - (B) सुरक्षा मंडळ
 - (C) आंतरराष्ट्रीय न्यायालये
 - (D) आंतरराष्ट्रीय आरोग्य संघटन

- 25. The Suez Canal connects the following:
 - (A) The Atlantic Ocean and the Mediterranean Sea
 - (B) Pacific and Atlantic Ocean
 - (C) Black sea and Mediterranean Sea
 - (D) Red sea and Mediterranean Sea
- 26. 'Friendship for progress' initiation between the Latin American nations was given by the American President:
 - (A) H. Truman
 - (B) J.F. Kennedy
 - (C) Munro
 - (D) Barak Obama

- 25. सुवेझ कॅनल यांना जोडतो :
 - (A) अटलांटिक सागर व मध्यपूर्व समुद्र
 - (B) पैसीफिक व अटलांटिक सागर
 - (C) काळा समुद्र व मेडिटरेनियन समुद्र
 - (D) लाल समुद्र आणि मेडिटरेनियन समुद्र
- 26. प्रगतीसाठी मैत्री हा पुढाकार लॅटिन अमेरिकन देशांसोबत कोणत्या राष्ट्राध्यक्षानी घेतला ?
 - (A) एच. ट्रमन
 - (B) जे.एफ. केनडी
 - (C) मुन्रो
 - (D) बराक ओबामा

27.	How many countries constitute	27.	'अण्वीक पुरवठा समुहात' किती देशाचा समावेश
	Nuclear Suppliers Group (NSG) ?		आहे ?
	(A) 46		(A) 46
	(B) 43		(B) 43
	(C) 44		(C) 44
	(D) 45		(D) 45
28.	The statement 'Europe's time has	28.	'युरोपचा काळ संपला आहे' हे विधान यांनी
	finished', was made by:		केलेले आहे :
	(A) Thomas Schelling		(A) थॉमस शेर्लींग
	(B) Kathre in Voltage		(B) कॅथर इन व्हॉल्टेज
	(C) Eric Fisher		(C) इरिक फिशर
	(D) M. Kaplan		(D) एम. कपलान
29.	Which one of the following Oceans	29.	खालीलपैकी कोणत्या सागराला 'ब्रिटिश लेक'
	was known as a British lake ?		म्हणतात ?
	(A) Arctic Ocean		(A) आर्क्टिक महासागर
	(B) Atlantic Ocean		(B) अटलांटिक महासागर
	(C) Indian Ocean		(C) हिंद महासागर
	(D) Pacific Ocean		(D) प्रशांत महासागर

- 30. Global warming is a source of major insecurity because:
 - (A) The global temperature will decrease
 - (B) Population will become scarce
 - (C) The food production will go down significantly
 - (D) The global temperature will increase
- 31. The headquarters of the International Atomic Energy

 Agency is located in:
 - (A) Vienna
 - (B) New York
 - (C) London
 - (D) Paris

- 30. जागतिक हवामानात वाढ हा असुरक्षेतेचा धोक्याचा मुख्य स्रोत आहे कारण :
 - (A) जागतिक हवामान कमी होईल
 - (B) लोकसंख्या कमी होईल
 - (C) अन्नधान्याचे उत्पादन कमी होणार
 - (D) जागतिक तापमान वाढणार आहे
- 31. आंतरराष्ट्रीय अणु उर्जा संस्थेचे मुख्यालय कुठे आहे ?
 - (A) व्हिएना
 - (B) न्युयॉर्क
 - (C) लंडन
 - (D) पॅरीस

- 32. Who among the following is associated with the realist theory of International Relations?
 - (A) Woodrow Wilson
 - (B) Hans J. Morganthau
 - (C) Mahatma Gandhi
 - (D) John Foster Dallas
- 33. The US World Trade Centre was destroyed by the terrorists on :
 - (A) 11th September, 2001
 - (B) 11th September, 2002
 - (C) 11th September, 2000
 - (D) 11th September, 1998

- 32. आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या वास्तववादी सिद्धांताशी खालीलपैकी कोण संबंधित आहे ?
 - (A) वुड्रो विल्सन
 - (B) हॅन्स जे. मॉर्गेंथॉ
 - (C) महात्मा गांधी
 - (D) जॉन फॉस्टर डलस्
- 33. अमेरीकन जागितक व्यापार केंद्र अितरेक्यांनी केंव्हा उध्वस्त केले ?
 - (A) 11 सप्टेंबर, 2001
 - (B) 11 सप्टेंबर, 2002
 - (C) 11 सप्टेंबर, 2000
 - (D) 11 सप्टेंबर, 1998

		i	
34.	Who among the following thinkers	34.	कोणी "Sub-limited Nuclear War" हे
	propounded the concept of "Sub-		विचार मांडला ?
	limited Nuclear War"?		(1) 22 C:C:
	(A) H. Kissinger		(A) हेन्री किंसिंगर
			(B) ॲन्ड्री बियुफ्रे
	(B) Andre Beaufre		(C) रिचर्ड हास
	(C) Richard Haas		(८) १९५७ हास
			(D) लिडल हार्ट
	(D) Liddle Hart		
35.	Arbitration is a technique of settling	35.	
	international disputes through:		या द्वारे :
	(A) A · 11		(A) शांततामय तोडगा
	(A) Amicable means		
	(B) Coercive means		(B) जबरदस्तीचा तोडगा
	(C) Revolutionary means		(C) क्रांतिकारी तोडगा
			(D) तंत्रज्ञान पद्धत

(D) Electronic techniques

36.	In which review conference NPT was	36.	NPT कराराला कोणत्या परिषदेत निरंतर
	indefinitely extended ?		काळासाठी वाढविण्यात आली ?
	(A) Second		(A) दुसऱ्या
	(B) Fifth		(B) पाचव्या
	(C) Fourth		(C) चौथ्या
	(D) Third		(D) तिसऱ्या
37.	The treaty of Anti-Ballistic Missile	37.	क्षेपणास्त्रे विरोधी करारावर कधी सह्या
	was signed in the year:		झाल्यात ? (A) 1972
	(A) 1972		(B) 1971
	(B) 1971		(C) 1973
	(C) 1973		(D) 1969
	(D) 1969	38.	आंतरराष्ट्रीय कायदा म्हणजे :
38.	International law is:	30.	
	(A) Criminal Law		(A) गुन्हेगारी कायदा
	(B) A Civil Law		(B) नागरी कायदा
	(C) A Military Law		(C) लष्करी कायदा
	(D) A Law among states		(D) देशादेशांमधील कायदा

- 39. The US President Bill Clinton had supported the North American Free Trade Agreement (NAFTA) primarily as a way to which one of the following?
 - (A) Normalize trade relations with Cuba
 - (B) Stimulate economic growth in the United States
 - (C) Restrict the flow of drugs into the United States
 - (D) Increase the United States trade deficit
- 40. Who among the following scholars stated that the US is enjoying the upper portion of the multi-layered cake of world power politics due to its military and economic power?
 - (A) J. Nye
 - (B) S.P. Cohen
 - (C) Henry Kissinger
 - (D) Richard Haas

- 39. अमेरिकन अध्यक्ष बील क्लिंटन यांनी 'नाफ्टा' (NAFTA) करारास पाठींबा देण्यामागचा प्रमुख उद्देश खालीलपैकी कोणता एक होता ?
 - (A) क्युबाबरोबरचे व्यापारी संबंध सुधारणे
 - (B) अमेरीकेतील आर्थिक विकासास उत्तेजन देणे
 - (C) अमेरीकेत होणारा मादक द्रव्य पुरवठ्यावर नियंत्रण आणणे
 - (D) अमेरीकेच्या व्यापारातील तूट वाढविणे
- 40. जागतिक सत्तेच्या/शक्तीच्या राजकारणातील बहुस्तरीय केकच्या वरच्या हिस्साचा आनंद अमेरीका आपल्या लष्करी आणि आर्थिक सामर्थ्याच्या जोरावर घेत आहे असे खालीलपैकी कोणत्या अभ्यासकाने म्हटले आहे ?
 - (A) जे. नेये
 - (B) एस.पी. कोहेन
 - (C) हेन्री किसिंगर
 - (D) रिचर्ड हॅस

41. 'AWACS' is a system which is: 41. 'AWACS' ही पद्धत : (A) Satellite based (A) सॅटेलाईटवर आधारलेली (B) Missile based (B) मिसाईलवर आधारलेली (C) Aircraft carrier based (C) विमानवाहूनौकावर आधारलेली (D) Aircraft based (D) विमानवाहूवर आधारलेली 42. Heavy water means: 42. जड पाणी म्हणजे : (A) Water treated with chlorine (A) क्लोरिनयुक्त पाणी (B) Water which does not form lather easily with soap (B) साबणासोबत विरगुळी न शकणारे पाणी (C) Water used as a moderator in (C) आण्विक भट्टीत पाण्याचा वापर nuclear reactors (D) डिस्टील वाटर (D) Distilled water

- 43. Which one of the following countries is *not* a part of the Shanghai Co-operation Organization?
 - (A) Turkmenistan
 - (B) Tajikistan
 - (C) Kyrgyzstan
 - (D) Uzbekistan
- 44. The growth of modern technologies in the age of Globalisation resulted in:
 - (A) a decrease in the population of the world
 - (B) increasing interdependence among nations
 - (C) a growing need for unskilled labour
 - (D) a sharp decline in the need for oil and coal

- 43. शांघाय सहकार्ये या संघटनेतील खालीलपैकी कोणता देश सहभागी **नाही** ?
 - (A) तुर्केमेनिस्तान
 - (B) ताजीकिस्तान
 - (C) किरगिजस्तान
 - (D) उझबेकिस्तान
- 44. जागतिकीकरणाच्या युगातील आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या उन्नतीचा परिणाम :
 - (A) जागतिक लोकसंख्या कमी झाली
 - (B) देशादेशांमधील परस्परावलंबीत्व वाढीस लागले
 - (C) अकुशल कामगारांसाठीची वाढती गरज
 - (D) तेल आणि कोळसा यांची गरज काही प्रमाणात कमी झाली

45.	Which one of the following countries	45.	खालीलपैकी कोणता देश वैयक्तिक संगणकाची
	has emerged as the biggest market		बाजारपेठ म्हणून 2013 मध्ये उदयास आली ?
	of personal computers (PCs) in		
	2013 ?		(A) अमेरीका
	(A) USA		(B) चीन
	(B) China		(C) भारत
	(C) India		(D) जापान
	(D) Japan		
46.	Which one of the following	46.	खालीलपैकी कोणता एक सब-सहारातील
	sub-Saharan African countries		आफ्रिकन देश भारताला एकूण तेल पुरवठ्याच्या
	supplies about 10% of India's total		10% पुरवठा करतो ?
	oil import ?		(A) गॅबॉन
	(A) Gabon		(B) नायजेरिया
	(B) Nigeria		
	(C) Sudan		(C) सुदान
	(D) Angola		(D) अँगोला

47.	The SAFTA Agreement was signed	47.	१२व्या साव
	during the 12th SAARC Summit		करारावर स
	held in :		देशात झाल
	(A) Colombo		(A) कोलं
	(B) Kathmandu		(B) काठम
	(C) New Delhi		(C) नवी [*]
	(D) Islamabad		(D) इस्लाग
48.	Which South-East Asian country is	4.0	-ct
	looking at India's overhauling of	48.	दक्षिण-पूर्व
	aircrafts supplied by Soviet		सोव्हिएट यु
	FF = 5 to 5		`

Russia?

(A) Malaysia

(B) Indonesia

(C) Vietnam

(D) The Philippines

र्क परिषदेत 'साफ्टा' (SAFTA) स्वाक्षरी झाल्याः ही परिषद नी. बो गंडू दिल्ली माबाद आशियातील कोणता देश भारताच्या नियनकडून प्राप्त केलेल्या विमानांची देखभाल-दुरुस्ती करतात ? (A) मलेशिया (B) इंडोनेशिया (C) व्हिएटनाम्

25 [P.T.O.

(D) फिलिपाईन्स्

49.	Indian policy of self-reliance in	49.	भारताची संरक्षण स्वावलंबन धोरण या वर्षी सुरु
	defence was launched in :		झाले :
	(A) 1965		(A) 1965
50.	(B) 1964	50.	(B) 1964
	(C) 1963		(C) 1963
	(D) 1972		(D) 1972
	In which year Defence Research and		संरक्षण संशोधन आणि विकास संघटनेची स्थापना
	Development Organisation was established by India ?		भारतात कोणत्या वर्षी झाली ?
	(A) 1960		(A) 1960
	(B) 1962		(B) 1962
	(C) 1958		(C) 1958
	(D) 1980		(D) 1980

ROUGH WORK

ROUGH WORK